

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XI. évfolyam,
3335. szám
—
4 oldal,
20 bani
—
1955,
november 13,
vasárnap

Lapunk tartalmából:

- Közművelődés. — Irodalom. — — Új munkások felé. (3. oldal).
- Művészet. (2. oldal).
- A Bugacsev-módszerrel a fel- — Testnevelés és sport. (3. oldal).
- ajánlások teljesítéséért. (3. oldal).
- A négy hatalom külügyminisz- terei genfi értekezletének munkálatai.
- Versenyászlót kaptak. (3. oldal).
- V. M. Molotov beszéde a novem- ber 10-i ülésen. (4. oldal).

A hóvégi hajrák kiküszöböléséért

Minden vállalat termelési terve szervezésre és népgazdasági tervnek, teljesítésére pedig nagyban elősegíti az egész népgazdaság tervének teljesítését. A tervet azonban nem szabad akárhogyan teljesíteni, hanem szökevénytelen, ütemesen.

A múlt év sikere, továbbá az 1955. évi munka, valamint a népi és a kormány támogatása és a Szovjetunió nyújtotta segítség, lehetővé tették, hogy az ország sok vállalata határidő előtt teljesítse az éves tervet. Az ország elüzményei sorában szerepel például az aradi „I. Ranghej” szerszámgépgyár, ahol az éves tervet kilenc hónappal határidő előtt teljesítették. Ugyancsak határidő előtt teljesítette az éves tervet a „December 30” textilgyár, a „November 7” gyár és még sok más vállalat.

Mindez arra mutat, hogy országunk dolgozói megértették a párt felhívását, amely szerint a gazdasági vezetőknek úgy kell meg szervezniük a munkát, hogy a tervet minden dolgozó, csoport, brigád, műhely, részleg, osztály és üzem pontosan teljesítse és hogy a grafikon szerinti termelés minden vállalatban meghonosodjék. Mindez a termékek sorrendben való megmunkálását és a tervfigyelés legszigorúbb betartását teszi szükségessé. A párt feladatának állítja elénk, hogy most, az éves terv utolsó évében, döntő lépést tegyünk a termelés növeléséért, az életszínvonal emeléséért. Ez egyben a munkatermelékenység növelését, a minőség javítását és a legszigorúbb gazdaságosság betartását követeli meg.

Minden vállalatvezető és dolgozó előtt ismertek a rohammunka káros következményei. Így például a hónap végére tömörül a munka, a gépek és szerszámok túlterhelnek. A hóvégi hajrá okozza a technológiai folyamatban a hibák és kihagyások egész sorát és növeli a túlórák számát. Így a munkatermelékenység növekedése akadályokba ütközik, a selejt növekszik, az önköltség pedig egyre nagyobb. Világosan kitűnik mindebből, hogy a hóvégi hajrá folytán a termelés minden mutatója éppen ellenkező képet mutat, mint ahogyan kellene.

A hóvégi hajrá igen fontos oka a helytelen nyers- és segédanyagellátás, ami a gazdasági szerződéseket nem tartásának következménye. Így például a kolozsvári „Unirea” gépgyár a múlt évben egyetlen kiló cserealkatrészt sem szállított az aradi „December 30” textilgyárnak. 1955 augusztusában és szeptemberében pedig az ARTEX termelőszövetkezetben nem valósulhatott meg ütemes termelés, mert a lugosi „Tasatoria Rosie” textilgyár augusztusban zefirt egyáltalán nem szállított, szeptemberben azonban egyszerre leszállította az egész szerződéses mennyiséget. Az aradi „G. Dimitrov” vagongyárban ugyancsak a szállító vállalatok hibája például a vagonosztály munkáját akadályozta, mert az U. 235. vas, amelyet a resicai vasgyárnak kellett volna szállítani, hiányzik.

Sokszor a felettes központi szervek hibájából a kiutalások késve érkeznek az illető vállalatokhoz. Például a „G. Dimitrov” vagongyár esetében a felettes szervek késve küldték a kiutalásokat, ami rohammunkát okoz.

A „I. Ranghej” szerszámgépgyárban megfelelő szervezési intézkedések történtek a rohammunka kiküszöbölésére. Például minden dolgozó körülbelül tizenöt nappal a termék befejezése előtt megkapja tervét, hogy a rohammunka kiküszöbölése érdekében munkaideje ütemezve legyen. A hunyadi és resicai vasgyár azonban nem szállítja le az anyagot megfelelő időben, s így — a

jó szervezési intézkedés ellenére is — rohammunkával kénytelenek a „I. Ranghej” gyár szerelvényében a dolgozók tervüket teljesíteni. Ilyen esetekben teljesen feleslegessé válik a munkások vállalása a terv ütemes teljesítésére vonatkozólag. Ez érthető is, hiszen ha nincs megfelelő időben anyag, akkor a tervben megszabott időre nem lehet termelni.

Az ütem nélküli termelés eléréséhez vezet a különböző vállalatok közötti együttműködési szerződés be nem tartása, amikor is egyes alkatrészek le nem küldése, egy másik vállalat tervében hízagot okoz és így a tervidőszak végén hajrával tudja csak a lemaradást behozni. Ilyen eset például a „G. Dimitrov” vagongyár és a braillai Uzinele Progressul közötti helytelen együttműködés, aminek következménye a harmadik negyedévi rohammunka. A vállalatok közötti együttműködés követendő példája a „I. Ranghej” és a szatlmárvárosi „Thälmann”, „Strungul” és „Uzina nr. 3” közötti kapcsolat, valamint a „G. Dimitrov” vagongyár és a csikszeredai ipari fatörzst közötti együttműködés. Ahhoz, hogy a rohammunka megszűnjön, az ország minden egyes vállalata közötti kapcsolatnak ilyennek kellene lennie.

Nagyon sok lehetőség van, amely a termelés ütemességét biztosítja. Így például a munkahelyek megfelelő ellátása anyaggal és tüzelővel, a technológiai folyamatok megjavítása, a belső tervszerűsítés és az operatív vezetés megjavítása, valamint a napi és váltások közötti munkagrafikonok bevezetése. A grafikon szerinti termelés például a „I. Ranghej” gyárban lehetővé teszi az improduktív idő kiküszöbölését, a felszerelések és szerszámok kihasználását, a munkafegyelm legszigorúbb betartását. Nem érik el a kívánt célt azok a vállalatok, ahol a ciklikus grafikon alkalmazása csupán formális, mint például az aradi cukorgyárban.

Valóban fennáll, hogy például a „G. Dimitrov” vagongyár, a „I. Ranghej” szerszámgépgyár és a „December 30” textilgyár munkáját gátolja és rohammunkára készteti a velük összeköttetésben álló vállalatok hanyagsága, vagyis a szerződéses határidők be nem tartása. De ugyanakkor ezeknél a vállalatoknál is fennáll ez a hiba. Ugyanis bankzámlájukat időnként zárolják, aminek oka főleg a normán felüli készlet. Ez abból adódik, hogy ezek a vállalatok sem szállítanak kellő időben és így a velük összeköttetésben lévő üzemek tervüket ugyancsak rohammunkával teljesítik. Mindez a felesleges költségeket duzzasztva, a pénzügyi fegyelm megsejtését vonja maga után.

A párt szerveknek lényeges feladatuk a kezdeményezések széles körben való népszerűsítése. A gépkijelző mutatószám megjavítása például a munkatermelékenység növeléséhez vezet. Ennek népszerűsítésével biztosítják az ütemes termelést, ami lehetővé teszi a terv teljesítését és a teljesítést valamennyi tervmutató vonatkozásában a vállalat minden osztályán és valamennyi brigádjában. A párt szerveknek nem szabad megfeledkedni az azal, hogy túlságosan független okok, például anyagszállítás okozza a rohammunkát. Eppen ebben rejlik országunk minden vállalatvezetőjének és párt szerveknek feladata, hogy saját vállalatában igyekezzenek megvalósítani a határidőre való termelést és szállítást, mert csak így valósulhat meg a láncszertben összekapcsolt vállalatok zökkenőmentes, rohammunkánélküli termelése. Ennek elérése érdekében a vállalatok adminisztratív- és párt szerveinek jobban meg kell szervezniük a szocialista versenyeket és a dolgozók munkáját a terv központi kérdéseire kell terelniük.

A II. pártkongresszus tiszteletére

Szerződést kötöttak

Az őszi mezőgazdasági munkálatok elvégzése mellett — ami nagy erőfeszítéseket követel — más téren is lendületes munka folyik tartományunk közsegeiben és falvainak.

Az ipari növényeket feldolgozó gyárak kiküldték megbízottait a dolgozó parasztközé a szerződési kötnék a gazdálkodó ipari növények termesztésére. Világos és Pankota közsegekben és a környéken Tol Gheorghe, az iratosi „Junius 11” kendergyár megbízottja végzi a szerződéskötéseket. Naponta végigjár egy-egy közseget és helyi példával győzi meg a dolgozó parasztkat a kendertermesztés előnyeiről.

Legsőbb eredményt Világos közsegekben érte el, éppen ott, ahol tavaly jelentékeny jövedelemre tettek szert a kollektív gazdaság tagjai a kender termesztésével. Tíz hektáron vetettek kender taval, a világosi kollektív gazdaság tagjai és több, mint 90.000 lej volt a jövedelmük. Ez évben már 30 hektár kender termesztésére kötötték szerződést. Példájuk az eredmények meggyőzőleg hatottak az egyéni gazdaságok dolgozó parasztkra is és már több megkötötték a szerződést kender termesztésére. Keremi András és Bak György dolgozó parasztként voltak az első, 50—50 ár kender termesztésére szerződtek.

Határidő előtt...

Egy hónapja annak, hogy a II. pártkongresszus előkészületei megkezdődtek. A CFR főműhely dolgozói is lelkesedéssel láttak hozzá a munkához. A hónap 320.000 lej értékű fémanyag, koks és egyéb segédanyagok megkötésével zárult.

Ebben az időszakban több műszaki-szervezési intézkedést vezettek be a munkába. Többek között a meglévő kompresszorok mellé még

egy-egy nagyobb teljesítőképességű, 25 köbméteres kompresszort helyeztek üzembe. A javításra érkezett keskenyvágyú mozdonyok számára egy le- és felrakódó helyet építettek. Így feleslegessé vált az emelő használata, mert a tehervagyonról könnyűszerrel kerülhetnek a keskenyvágyú mozdonyok a javítás színhelyére.

A főműhelyben külön kis műhely létesült, ahol ezentúl az újítási javaslatok alapján kü-

lönböző szerkezeteket, készülékeket, szerszámokat készítenek. Ezután az újítónak, vagy ésszerűsítőnek nem kell sajátmagának elkészítenie a mintadarabot. A kovácsműhely számára egy közeli anyagraktárt rendeztek be. Ez az intézkedés lényegesen megkönnyítette az anyagellátást.

Az utóbbi időben valóra váltott műszaki-szervezési intézkedések a termelékenységnek 2 százalékos emelkedését eredményezték.

Társulások alakultak

Sándorházán

A helyi pártalapszervezet széleskörű felvilágosító tevékenysége nyomán Sándorháza község számos dolgozó paraszt családja megértette, hogy közös munkával, a fejlett agrotechnikai módszerek alkalmazásával és a mezőgazdasági munkálatok gépesítésével bőségesebb termést érhetnek el. A felvilágosító munkából Lupescu Maria és Tokai Mária kommunisták eredményesen vették ki részüket.

A meggyőző munka eredményeként Sándorháza község dolgozó parasztjai, a Román Munkáspárt II. kongresszusa tiszteletére, 30 hektár földön mezőgazdasági társulást alakítottak, amelyet „Uj barázda”-nak neveztek el.

Burza Roman, levezető

Tauton

A napokban mezőgazdasági társulások alakult Tauton községben. A közsegi pártalapszervezet tagjai és a néptanácsi képviselők mélyreható politikai munkát végeztek a társulás megalakítása érdekében. Elsőként Mihai Ion elvtárs, a pártalapszervezet titkára kérvényezte a mezőgazdasági társulás megalakítását. Példáját több párttag és pártkivüli dolgozó paraszt követte.

—O—

Tulhaladják vállalásaikat

A „LIBERTATEA” cipőgyár kapta részlegének dolgozói már teljesítették éves tervüket és most az évi terv teljesítéséért harcolnak. A kaptafa osztály dolgozói vállalták, hogy 25.000 kaptafát készítsenek az évi tervben felül. Vállalásukat tulhaladták, mert haterzer pár kaptafát készítettek a vállalt mennyiségnél felül. Hasonló a helyzet a gleng-osztályon is. Az itt dolgozó munkások 800.000 gleng készítését vállalták tervben felül. November 4-ig 150.000 párral termeltek többet a vállalt mennyiségnél.

MUNKAKÖZÖSSÉGUNK 358.700 lej értékű anyagmegtakarítást vállalt december 21-ig. Ebből 211.500 lejt már megvalósítottak. Értékes megtakarítást értek el a sarok-osztály dolgozói is. Berce Ferenc mester útjábanak bevezetésével például 9.000 pár olasz cipőcsarkot készítek hulladékból. A gleng osztályon dolgozók közül dícséret érdemel Pálfi József mester. Nyolc hónapja mester s azóta osztályja minden hónapban teljesítette tervét. A gleng-osztály dolgozói a II. pártkongresszus tiszteletére 113.96 százalékkal teljesítették az októberi tervet.

— Október elején, amikor tudomást szereztünk a II. pártkongresszus megtartásának időpontjáról, — mondja Pálfi József — gyűlést tartottunk és elhatároztuk, hogy e nagy esemény tiszteletére fokozzuk munkánkat. Kiküszöböltük a holtidőt és a gépek termelőképességét teljesen kihasználjuk.

A GLENG-OSZTÁLY legjobb dolgozó közé tartozik: Ruck Margit, Cretu Maria, Papp László, Vlascil Aranka, Blasch József és mások, akik jó munkájukkal elnyerték munkáértük bízalmát. Papp László a szalgifűrészen dolgozik. A munka jó megszervezésével és a 480 perc teljes kihasználásával kiváló eredményeket ért el a terv teljesítésében. A II. pártkongresszus méltó köszöntésére a kaptafa részleg dolgozó megcsodáztatott erővel tevékenykednek, hogy minél szebb eredményeket érjenek el.

Radó Tibor, levezető

—O—

Újítás hónap kezdődött

Néhány nappal ezelőtt kezdődött a „I. Ranghej” gyárban a II. pártkongresszus tiszteletére szervezett újítási hónap. A gyár műszaki kabinetje és MTTE köre megtette az előkészületeket, hogy ezidő alatt az újító mozgalom az eddigieknél is magasabb színvonalra emelkedjen. Tágasabban dolgozzanak ki, számszerűsítsék 20-at. A témakörök megoldása a gyártási folyamat további tökéletesítését segíti majd elő.

A vetés helyzete Körösrájonban november 10-ig

Tartományunkban legelőrehaladottabb Körösrájon az őszi vetési kam-

pányban. November 10-ig a rajonban az összes bevetendő terület 76,2 szá-

A község hazafias versenyben elfoglalt helye	Helységnevek	A vetésterv teljesítésének aránya
Teljesítették a vetéstervet	Vadász, Micske	100
Előrehaladottabbak	Ottlaka, Nadeb, Zaránd, Tamásda, Avram Iancu, Szentanna, Cinte	95—70
Leamaradtak	Zerind, Seprós, Agya, Kisenő, Szapárliget, Nagyszintye, Simánd	69—50
Nagyon lemaradtak	Fazekasvassánd, Szentmárton, Pél, Caporal Alexa, Varsánd, Sikló, Székudvar	49—30

A Szovjetunió küldöttségének javaslata a leszerelés kérdésében

A négy hatalom külügyminiszteri értekezletének határozata a fegyverzet csökkentéséről és az atomfegyver eltiltásáról.

(A szovjet küldöttség javaslata)

I.

Az államok közti feszültség csökkentése, a kölcsönös bizalom megerősítése és egy újabb háború veszélyének elhárítása céljából a Szovjetunió, az Amerikai Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Franciaország kormányai elismerik, hogy erőfeszítést kell tenni a fegyverzet csökkentésére és az atomfegyver eltiltására vonatkozó nemzetközi egyezmény mielőbbi megkötése érdekében.

A fegyverzet csökkentése és az atomfegyver eltiltása kérdésében lefolyt eszmecsere nyomán meggyeztek a következőkben:

1. Az USA, a Szovjetunió és Kína fegyveres erőinek szintje mindhárom hatalom számára egyenlő 1.000.000—1.500.000 főben, Anglia és Franciaország számára egyenként 650.000 főben állapítják meg; a Kína számára előirányzott szintet a Kínai Népköztársaság kormányának részvételével utólag vizsgálják meg.

A többi állam fegyveres erőinek szintje nem haladhatja meg a 150.000—200.000 főt és ezt a szintet közös megegyezéssel egy megfelelő nemzetközi értekezleten állapítják meg.

2. Az atom- és hidrogénfegyver teljes eltiltása akkor lép érvénybe, amikor a hagyományos fegyverzet és a fegyveres erők megegyezéseszerinti csökkentésének 75 százalékát már valóra váltották. Az atomfegyverek kivonása az államok fegyvertárából és megsemmisítésük annak az időszakra, amelyen fejeződik be, amikor a fegyverzet megegyezés szerinti csökkentésének utolsó 25 százalékával csökkentik a fegyverzetet. Az összes atomanyagokat ezután kizárólag béke célokra használják fel.

3. A fegyverzet és a fegyveres erők csökkentésére vonatkozó intézkedések alkalmazásának megkezdésével egyidejűleg, a négy hatalom, az atom- és hidrogénfegyver teljes eltiltására vonatkozó egyezmény érvénybe lépése előtt, ünnepélyes kötelezettséget vállal, hogy nem használja a nukleáris fegyvert, amelyet betiltottnak tekint. A szabály alól való kivételt megengedhet ennek használata az agresszió elleni védekezésül, amikor a Biztonsági Tanács megfelelő határozatot hoz.

4. A fegyverzet csökkentésére és az atomfegyver eltiltására vonatkozó program valóra váltásának egyik első intézkedéseként, az atom- és hidrogénfegyverrel rendelkező államok kötelezettséget vállaltak arra nézve, hogy felbeszálítják a kísérleteket ezekkel a fegyverfajtákkal.

5. Hatékony nemzetközi ellenőrzést létesítenek a fegyverzet csökkentése és az atomfegyver eltiltására vonatkozó intézkedések végrehajtása fölött.

II.

A négy hatalom külügyminiszterei elismerték, hogy erőfeszítéseket kell tenni a kellő megegyezés érdekében a fenti megállapodás ama kérdéseit illetően, amelyekre nézve nem értettek egyet s ezeket a kérdéseket az Egyesült Nemzetek Szervezetében vizsgálják meg.

Attól a törekvéstől áthatva, hogy csökkentse a nemzetközi feszültséget, megerősítse az államok közti bizalmat és végtelenségig a fegyverkezési hajszának, a külügyminiszterek megegyeztek abban, hogy ezzel összefüggésben elsősorban a következő okmányok előírásait kell megvizsgálni:

- a) A Szovjetunió és év május 10-i javaslatát a fegyverzet csökkentéséről, az atomfegyver eltiltásáról és egy újabb háború veszély elhárításáról;
- b) az USA elnökének július 21-i javaslatát a repülőgépekről való fényképezésről és a katonai adatok kicseréléséről;
- c) az angol kormány július 21-i és augusztus 29-i leszerelési javaslatát;
- d) a francia kormány javaslatát a leszerelés pénzügyi ellenőrzéséről és a felszabadult pénzforsorok béke célokra való felhasználásáról.

III.

A Szovjetunió, az Amerikai Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Franciaország kormányai ugyanakkor el vannak határozva, hogy nem használnak atom- és hidrogénfegyvert, amelyek tömegpusztító fegyverek és hogy megóvják a népeket egy romboló atomháború veszélyétől és ezért ünnepélyesen kijelentik:

A fegyverzet csökkentésére és az atomfegyver eltiltására vonatkozó nemzetközi egyezmény megkötéséig a Szovjetunió, az Amerikai Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Franciaország kötelezettséget vállaltak, hogy nem használják elsőként az atom- és hidrogénfegyvert egyetlen ország ellen sem és felhívják az összes többi államot, hogy csatlakozzanak ehhez a nyilatkozathoz.

Uj társasgépkocsi Aradon

Képünkön a bukaresti Mao Ce-dun gyárban készült személyszállító gépkocsi látható, amely nemrég érkezett városunkba. A felvételt az Avram Iancu térről első újjára induló gépkocsit ábrázolja.

Közművelődés • Irodalom • Művészet

A sztálinvárosi filharmonikusok Aradon

Sztálinváros hazánk egyik fontos ipari és kulturális központja. Még a középkorban a Kárpátok lábánál meghúzódó Brassó az évszázadok óta egyetemes román, magyar és német lakosság kulturális központja volt. A város zenei hagyománya is igen régi és a három együttélő nép zenei kultúrájában gyökerezik. A múlt század végén Brassóban több zenei társaság alakult. Így 1878-ban létrejött a „Societatea Filharmónica” (Filharmoniai társaság), amely évente több hangversenyt tartott. A román zene kiváló uttoróinak, Ciprian Porumbescu és Gheorghe Dima a tevékenysége is részben e város zenei életéhez fűződik. A városban ma folvó zenei élet szervesen kapcsolódik a helybeli hagyományokhoz. A Gheorghe Dima Állami Filharmonia is annak a gondoskodásnak köszönheti létezését, amellyel a népi hatalom támogatja hazánkban a kulturális élet fellendülését. A szimfonikus zenekarban, amelyet 1947-ben kezdett támogatni az állam, amely 1949-ben vált állami filharmonikává, részt vesznek hivatalos zenészek és a dolgozók soraiból kikerült műkedvelő muzikusok. A zenekar Dinu Niculescu vezeti, aki tehetségével és értékes tevékenységével kiérdemelte a Román Népköztársaság érdemes művésze megnevezését.

A sztálinvárosi filharmonikus zenekar Aradon tartott hangversenye nagy sikernek örvendett. A Gheorghe Dima Állami Filharmonia szimfonikus zenekara jól kiforrott művészi közösség. Az előadott műsor a zenekar tagjainak alapos felkészültségéről tett tanúságot. Az első szám M. Jora „Cind strugurii se coc” című szimfonikus szvitjének második része volt. A Román Népköztársaság érdemes művésze az az újabb alkotása mind témájánál fogva, mind pedig az alkotott zenei képek szépsége folytán, M. Jora

legsikerültebb művei közé tartozik. A mű mondanivalója röviden ennyi: szüret a kollektív gazdaságban. A második részt alkotó két téma gazdag ritmusa, amely végigvonul valamennyi hangszeren, jól érzékelteti az élénk, vidám szüreti hangulatot. A zenekar jól oldotta meg a nagy technikai tudást igénylő rész bemutatását. A jó összhangzás, valamint az együttes tökéletes összjátéka biztosította a műsor első számának sikerét. Dvorák H-moll hangversenyt gondolkára és zenekarra az aradi közönség hálás tapskal köszönte meg. A szöveget Radu Aldulescu, a Román Népköztársaság érdemes művésze, állami díjas, játszotta. Arad zenekedvelő közönsége főleg a művész virtuozitását értékeli nagyra. Dvorák ezt a művét

1894–95-ben írta és mint, többi alkotásaiban, ebben is erőteljesen érvényesül a nemzeti jelleg. A pályájától távol élő szerző művét: hangvétel érzések töltik el. Dvorák a cseh nemzeti zenei iskola élenjáró képviselője, aki mestersen értékesíti műveiben a filharmonikusok gazdag népi muzikáját. Műve kifejezetten realista jellegű. A gazdag hangszerelés, a szólo hangszer művészi érvényesítése folytán Dvoráknak ez a műve a műfaj egyik legszebb és legnehezebb darabjai közé tartozik. A hangverseny három részből áll: Allegro, Adagio és Fine. Mind a három rész a téma mesterséges feldolgozásával, a zenekar és a szólo hangszer közötti párbeszéddel az érzelmei egész sorát fejezi ki. Az első részben a szerző hazájának festői tá-

jait és a lakosok életét eleveníti meg. A második résznek a témáját Dvoráknak „Ez az én lelkem” című dala ihlelte, amelyben a szerző a szülőföldje iránt érzett szeretetét énekli meg. A hangverseny kitűnő előadása arra vall, hogy a karnagy behatóan ismeri Dvorák muzikáját és hogy a zenekar alapos művészi felkészültséggel rendelkezik. Különösen a fuvókák játéka tiszta és csengő hangzása fogta meg a hallgatót. A szólista valóban ura volt hangszere és játékaival mély hatást gyakorolt a hallgatókra.

A műsor második részében Beethoven V. szimfóniáját adták elő. A mű, amelyet a zenekedvelők nagy tábora ismer és nagyra értékeli, a szerző életfelfogását tükrözi. A mélyen gondolkodó, forradalmár, zseniális zeneszerző híve volt az 1789-es francia forradalomnak, küzdött a forradalmi eszmék győzelemért. Észélt életművét a jobb életbe vetett hit, a társadalmi igazságtalanság ellen vívott harcra való buzditás jellemzi. Az 1805–1808 között írott V. szimfónia az embernek a sorssal való harcát tükrözi. Beethovennek a sors nem olyan erőlt jelent, amelynek feltétlenül engedelmessé kell, hanem próbátétel, amelyből a harc során győzelmesen lehet kikerülni. Már az első akkordokból kitűnik, hogy a zenekar hűen tolmácsolja Beethoven stílusát és alaposan, minden részletében ismeri az egész művet. A szimfónia mind a négy részében az érzelmei egész skálája jut kifejezésre. A sztálinvárosiak hozzáértéssel szólaltatták meg a szimfónia elbűvölően szép főtemáját. A hallgatóság lelkes tapskal hallálta meg a mű részleteinek alapos kidolgozását. A zenekar ráadásul nagy biztonságjal játszotta el Glinka Ruszlán és Ludmilla nyitányát.

Mihail Sebastian szindarabja az aradi színház műsorában

Tíz éve annak, hogy egy autószerencsétlenség véget vetett a román drámaíródalom egyik leghitelesebb képviselőjének, Mihail Sebastian életének.

Az olvasóközönség mint regényíró (Orasul cu salcimi, Accidentul) és mint a „Viața Românească” színbírája ismert és értékelte. 1938-ban szindarabírással is kísérletezik, megszületik első alkotása, a „Jocul de a vacanță”. „Kalandnak” tartja, megilletődéssel és bátortalanul olvassa föl néhány, színházi körökben járatos barátjának. Egyöntetű elismerésüket meglepetéssel fogadja. A Comedia színház hamarosan műsorára tűzi, a főszerepeket a többi között V. Maximilian és George Vraca játsszák.

A közönség melegen fogadja a szindarabot, amely merész feleletet ad a korszak becsületes értelmiségiektől foglalkoztatott néhány kérdésre. A cselekmény az 1940 előtti években történik, amikor fojtóvá, nyommasztóvá válik a levegő, amikor a tisztánlátás előtt mind világosabbá válik, hogy helytelen az út, amelyen a hivatalos körök a hazai társadalmat vezetik. Néhány értelmiségi, aki távol az emberektől tölti pihenő szabadságát, tudatosan megszüntet minden kapcsolatot a várossal és mindazzal, ami reá emlékezteti (posta, telefon, rádió), hogy elszigeteltségében megteremthesse a polgári világban elérhetetlen boldogságot. A megoldás nyilvánvalóan helytelen, hiszen az elszigeteltség semmilyen körülmények között nem vezethet el a boldogsághoz. A hősök rövid ideig tartó menekülésében, valójában a polgári élet unalmasságából és közpertségségéből való menekülés vágya jut kifejezésre. Ez az óhaj azonban csak szervezett, bátor, forradalmi akciók útján valósítható meg. M. Sebastian ekkor még nem talál feleletet azokra a kérdésekre, amelyekkel vívódik s így hősei (Bogdan, Corina, Stef) sem találják meg a polgári világ elleni tiltakozás helyes útját.

Mihail Sebastian másik szindarabja, a Névtelen csillag (Steaua fara nume), amelyet 1943-ban írt, s amelyet az Alhambra színház mutatott be, Radu Beligan-nal és Marcel Anghelescu-val a főszerepben. A szindarab a hazai értelmiségieknek a felszabadulás előtti nyomorúságos, kilátástalan élete másik oldalát tárja fel. Az író világnézetének eszméi tisztázódására vall, hogy ebben a művében már sokkal lélektesebben elhatárolódik a két szembenálló világ. Egyik oldalon áll a grigek, a kizsákmányolók, a semmiféleképpen világba, a másikon pedig Mirolu és Udre, a becsületes emberek világa, akiknek az élete megoszlik a mindennapi munka és a jobb, távoli világról való álmódzás között.

A Lapzárta előtt (Ultima ora) című utolsó színpadi művében, amelyet 1944–45-ben írt, Mihail Sebastian már biztosan áll a realitás talaján. Az emberek már nem az elszigeteltségben vagy a csillagok között keresik a boldogságot, hanem itt a földön, harcolnak érte, mint Andronic és Magda Minu a Bucsan típusú gyárosok, korrupt miniszterek, zsaroló sajtó világával.

Az Aradi Állami Színház a tartományunkban nemrég megkezdett körútja során bemutatja a Névtelen csillagot, hogy ezzel is méltó tisztelettel adozzék a jeles drámaíró emlékének.

A darab cselekménye valahol egy vidéki kisváros állomásán kezdődik. A gyorsvonatok itt nem állnak meg, a városban a szürke, mindennapi események jelentősége aránytalanul megnő. Itt él Marin Mirolu csillagász-tanár, aki az égitestek világába menekül, mert ott „mindaz, ami itt nehézkes és nyomasztó, könnyűvé válik, mindaz, ami itt sötét és homályos, fényessé és áttetszővé lesz...”, mert ott „ez a neveléses kaland, amelyet életünknek hívunk, másképp ismétlődik meg, előről, egyazon ég alatt, de más szerencsével.”

Mirolu mellett küzdök Udre, a tehetséges zeneszerző és zenetanár is. Ő sem érvényesülhet, mert a polgári társadalomban az igaz nagy emberi értékek csak igen ritkán bontakozhatnak ki.

Ebbe a városba kerül hízovos elzémények folytán egy szép, ismeretlen, elegáns nő, aki abból a másik világból. Mirolu szerint a csillagok világából való. Mona — az ismeretlen — aki valójában egy dús-gazdag világi férfit, rádöbben arra, hogy abban a másik világban bármennyi pénze is volt, mindig úgy érezte, hogy hiányzott valami. Eppen ezt a valamit, amelyet később „boldogságnak” nevez, találja meg Mirolu tanár otthonában. Később Grig-nek is tudomására hozza mindezt. Es Grig eszméleszködő, klinikus válaszában benne van a szindarab mondanivalója: „Olyan szavakat használ, amelyek nem értenek s amelyek nem tartoznak a szó-tárhoz. Szereltem? Boldogság? Szavak. Szeretlek? Szeretsz? Nem tudom. De, amikor belépek veled az Athene Palace előcsarnokába, örülök, hogy velem vagy. Minden fej utánunk fordul. Kíváncsi vagy enni többet? Ez elég. Boldogság... Nekünk nincs időnk a boldogságra. Alig van időnk arra, hogy jól éljünk. Boldogok azok, akik itt maradnak. Övék a mennyek országa.”

A végkövetkeztetés világos: abban a csillogó, hamis, embertelen világban nincs boldogság. Es Mona még sem tud szakítani előző életével.

Az aradi színház együttese harmincnapos körútja során tartományunk számos helységében bemutatja a Névtelen csillagot. Tudjuk, hogy a vidéki közönségnek is a multban igen ritkán volt alkalma értékes, tanulságos alkotásokat látnia színpadon. Felszabadulásunk után a dolgozóknak mind több lehetőséjük nyílt arra, hogy megismerjék az igaz kultúra kincseit. A tömeges növekvő kulturális igénynek bizonyította az, hogy a községekben és falvakban mind nagyobb tömegek jelennek meg a film és színházi előadásokon, a műkedvelő csoportok előadásain, mind többen látogatják a kiállításokat. Ezért a színház köruton lévő munkaközössége mindent megtesz, hogy a vidéki közönség ne csatlakozzék várakozásának és érzelmeinek, gondolatokának gazdagodva távozók elvadásainak.

Grunea Savai,
az aradi színház rendezője.

VERONICA PORUMBACU:

Akár az idő...

Sok évet éltél már, de több a műved;
évszázadokkal ér fel életed;
a te szavaddal vallanak szívünknek
a géták és a mai emberek.

Mert az történt, mi száz évben
csak egyszer!
Mert benned ömlött össze boldogan
a jövő felől zúduló erőkkel
az ósidőből hőmpolygó folyam.

Hányféle hangon szólt hozzád a
búza,
és hány levél hullása jött neked?
Jaj, hány legenda hullt szét
szeszavazva,
amíg egy eszme testét ölthetett?

Hányféle hangon szólt hozzád a
szél, ha
dololva járod Moldova erdeit?
Ugy hordozod, mint maga a planéta
négy égtájtát és messzeségét?

Abrahám vagy, melyben sorra térnek
a jószágok,
az újuló és tűnő évszázadok.
Akár az idő: tömör vagy és tiszta
Es néped sorsa szíveiben ragyog.

Sok évet éltél már, de több a műved;
évszázadokkal ér fel életed;
a te szavaddal vallanak szívünknek
a géták és a mai emberek.

SZEKELY JÁNOS fordítása

(A költőnek M. Sadoveanu köszöntésére az „Utunk”-ban megjelent verse).

Könyvismertetés

Kovács György: Aranymező

Az 1955. esztendő írói termését közzé örömmel vesszük számba Kovács György: Aranymező című regényének második, átdolgozott kiadását. A regényt a szerző 1940–41-ben írta és 1942-ben — a fasizmus éveiben — adta ki először.

Meg kell állapítanunk, hogy a regény megírása és kiadása a negyvenes évek fordulóján bátor írói magatartásra vall. Bátor azért, mert a regény harcos realista mű, amelyben az író leplezetlenül tárja fel a két világháború közötti romániai magyar falu valóságos életét, a maga belső ellentmondásaival.

A regény gerincét Mózes Dani és Abraham Anikó szerelmi tragédiája alkotja. Mózes Dani lakonaviselést gazdagleány, aki megértett a család alapításra. Szereti, illetve hiszi, hogy szerelmű Abraham Anikót, a módos gazda leányát. Házasságot is ígér a leánynak, azonban előbbítja, rádöbben arra, hogy tulajdonképpen nem is szereti Anikót s ezért otthagya. Dani mást szeret. Azt a leányt, akit egyszer látott egy vásáron s aki hatalmába kerítette Dani szívét. Még nem ismeri, de ége lelkében a vágy, hogy megismerje. Mivel becsületlen lett, — Anikónak menekülnie kell a szülői házból. Dani pedig gyilkosság áldozata lesz: agyonverszi Nagy Ferkó legényét, aki vesztve látja anyagi számításait az Abraham-vagyonot illetően.

A szerelmi tragédia kifejtése során bontakozik ki a mű eszméi mondanivalója. Mózes Dani bukása szűkebb körű, mert egyedül próbál kitörni a szétfelbomló kálváriai életéből.

A regényben — bár lazán — de megfigyelhetők két cselekményfónál. Az egyik, amely a Dani és Anikó, illetve a Boris és Ferkó közötti viszonyt mutatja be, a másik a falu embereinek egymáshoz való viszonyát tükrözi. E két cselekményfónál számtalan epizódból áll. Talán éppen a sok epizódi jelenet beiktatása miatt sokszor érezzük, hogy az eszméi mondanivaló elsikkad.

Kovács György Aranymező című regényében bemutatja a Külliőmenthi kis faluban élőzdő osztályharcot, azonban nem tudta felismerni annak előre mutató távlatait.

A módos gazdák és napszámos parasztok ellentétét, csak a lázadás egy kezdetleges formájának bemutatásával oldja meg. A nagyobb napszámos követelő, szegényparasztok úgy harcolnak jogaikért, hogy éjjel kardokkal elűzik az idegenből hozott, olcsóbban dolgozó napszámosokat.

A regény legsikerültebb részei azok, amelyekben az író bemutatja a napszámos emeléséért küzdő és szervezkedő nincsteleneket. Drámai feszültséget teremt regényének ezekben a részében. A lázadást meg szervező Béni Mihály alakja felelme-

tesse nő. Minden szavából elszántság, erő és tettvágy sugárzik. A regényben azonban kevés szerep jut a falu nincstelenjeinek. Allandóan érezzük a regényben a nincstelenek, illetve elnyomottak létezését, de csak másodrendű szerepek van, holott a valóságban már mind következetesebb célkitűzések lépnek a történelem színpadára.

A regény művészi értékét emeli a szerepek jellemrajza. A szerepek jellemét tetteiken keresztül mutatja be az író. Abraham Pistabá alakja a bűrtől a módos gazda számos visszaszálló jellemvonását: pénzéhség, fősévség, zsarnokság, munkakerülés. Abraham Pistabá csak irányítási szereti a munkát.

Kíváló érdeme a regénynek az is, hogy hitelesen ábrázolja azt a folyamatot, hogyan hamisítja meg a kapitalizmus a legszebb emberi értékeket. A pénz mindenható ereje uralkodik a nemes érzések felett s létrehozza az emberek közötti hazugsági viszonyok tömkelegét.

Tömjös ember. Villogó, fekete szeme mélyen ül arcában. Szájaiban az elmaradhatatlan pipa. Eregeti a bodor füstfelhőket. Szénhordó. Szorgalmasan megrázza a kis kocsit szénrel, tölja a sinen a kazánházig.

— Szén kell a kazán-nak — mondogatja. Tölja a csillót és ha le-hull egy-egy darab szén, egy pillanat alatt felveszi, visszatesszi.

„Többet elbeszélgettem vele. Elmond az életéből fejtől, apró történeteket. Idézi gyermekkorát. Azt a nyomorúságos gyermekkorát, amely nemcsak neki jutott osztályrészül a multban, hanem a többi hegylakóknak is. Azoknak, akikről elvették a fényt s meg-hagyták számára a sötétséget. Járta az iradtalan erdei. Serdülőkorában döngötte a fákat fejszéjével. Nyögtek, zokogtak a fák a fejszecsapások alatt. Akkor sem ideje, sem pénze nem volt a tanulás-ra. A hegyvidéki ember szürkesége, akaratnélkü-lisége, szolgatársasága ra-bul ejtette őt is.

Később elkerült falujá-ból. Hol szolga, hol bé-rezes volt. Gyökértelenül tengetelele, nint ma-gányos fa a pusztasá-gban. Nem adtak ceruzát, könyvet a kezébe. Léle-kelen embernek tartották. Pedig Florea bácsiban

Nagyszerű példa erre Abraham Boris és Nagy Ferkó viszonya. Nagy Ferkó nem is Boris, mint inkább a vagyonát szereti. Ebből a nem természetesen, nem őszinte kapcsolatból számtalan nézeteltérés adódik, amely mindkét fél elárvoltja. Boris Ferkótól.

Az író főereje: a mesemondás. Közvetlen elbeszélő a gazdag költői képeket használ. A természet, a táj szépségeiből táplálkozik. A vihar keletkezésének leírása például - rendkívül sikerült. A természetleírás, tájfestés nem öncél Kovács György-nél, hanem az eszméi mondanivaló kidolgozását segíti elő. A természet és tájleírás is társadalmi tartalmat nyer.

Kovács György regényéről elmondhatjuk, hogy értékes dokumentuma marad a történelmi tagnapnak s ha az előretartás hiányzik is regényéből, mégis a valóság feltárásával értékes munkát végzett.

Szűcs Márta

Florea bácsi

volt szto akkor is. S mi-
kor megházasodott, taká-
ros menyecské volt a
hához. De kinődtak Ket-
ten szenvedtek. Szerette
az erdei, a hegyet, a gyer-
meket. Sokszor kötött
kis virágoskertet s vitte
haza feleségének, meg
szedret szedett a szon-
széd gyerekeknek.
A földesurak kiszították
erejét. Mi jutott neki: egy
karéj száraz kenyér. Fe-
lesége betegkedett s egy
ősi alkonyon örökre it-
hagya. Florea bácsi ment,
ment bánatával, szomorú-
sággal, égő, könnyes ze-
mél, mindig más falu-
ba. Szerette feleségét. Az
asszony elvesztése kiszá-
kított szívéből egy dara-
bot.

A felszabadulás után
gyárba került, napszá-
mosnak, szénhordónak.
Pirospozsgás arcán jeke-
te foltokat hagy a szén-
por. Munkaközben nem
néz se jobbra, se balra,
ő csak a munka érdekli.
Szerelmese a szénnek, a
kazánnak, a fénynek, úgy
virágzik a szénre ez az egy-
szerű emberke, mintha
kincseket őrizne.
S amikor elbeszélgetek
vele, feltárat egy új ember
élete. Ezek az évek, a né-
pi hatalom évei, neki is
elhozta a fényt. Hiszen
a gyárban — évekkel ez-

előtt már — melegsé-
vű emberek vetétek gondju-
ba. Szívére beszélték,
hogy „Florea bácsi, meg
kell tanulnia írni, olvasni,
nem szabad szegényke-
nie”. Ő mélyet sóhajtott,
deresdől hajára mutatott,
hogy „ezzel a fejjel? Hi-
szén elszálltak feletem
az évek”. De csak nem
hagyták nyugodni, hogy
„más ember lesz magából,
Florea bácsi, ha írni, ol-
vasni tud”. Aztán hajlott
a szóra, elvágta a betá-
vot tanfolyamot. S most,
amikor erről beszél, csil-
logó szemekkel emlékszik
vissza arra, amikor már
olvasni tudott. Milyen for-
róságot érzett szíve táján,
mikor egy napon hosszú-
hosszu hónapok vajdása
után — arra ébredt, hogy
a papír nemcsak fehér lap,
a ceruza nemcsak egy vé-
konyka fadarab, hanem
a ceruzával írni is lehet
a papírra. Apró, fekete
betűket sorakoztatott egy-
másután s megértette a
szavak értelmét.

Másképp látott, más-
képp érzett, mindjobban
összeferjt a gyárral. Meg-
szerette a gyárat, mint
ahogyan az igaz anyá
szereti gyermekét s a be-
csületes gyermek szereti
szüleit.

Az egykori ütött-kopott
sorsu, erdőjáró, szolga-
munkát végző senkiadót
ember lett, aki tudja, hogy

ő is hasznos tagja a tár-
sadalomnak.
— Szénhordó vagyok.
Ezt a munkát is becsü-
lettel kell elvégezni. Vi-
gáznj kell a szénre, ne-
hogy lehelljon, a porba,
s semmibe vesszen, hiszen
érték...

Ugyel, nagyon ügyel,
hogy a lehellott szenda-
rabokat visszategye a ko-
csira.

Mondogatták is neki
tréján, hogy „Réd, Flo-
rea bácsi... mit bajlódik
azokkal a kis darabok-
kal?” Szúrósan néz a tré-
fáskedűkre. Szemével
mondja: „Csak nem ha-
gyom kárbavessni... ez a
szén a gyáré, mindnya-
junké... Majd csöndesen
júnk: „Hát a gyűléseken
nem beszélünk a takaré-
kosságokról?”
Egyszer azt mondta:
— Nekem nincsen sen-
kim. Volt otthonom ad-
dig, míg élt az asszony!
Egyedül vagyok már ré-
góta. Most a gyár az én
otthonom.
Megsimogatja ősz ha-
lát.
— Mert otthon nélkül
nincs melegség. En itt a
gyárban, otthon vagyok.
...Vége a munkanapnak.
Florea bácsi megigazítja
sapkáját. A gyár kapuja
előtt előveszi kis pipáját.
Lassú léptekkel indul ha-
zafelé. S menetközben
többször visszanéz a gyár-
épületre. Szemében a sze-
retet ösztöne fénye ég.
Serényi József

KULTURHIREK

A fővárosi Folklor Intézet rendezésében a Népművészeti Muzeum-ban E. Comisel és M. Kahane Bar-
tók Béla nyomában Vajdahunyad-
tartományban címmel tartott elő-
adást.

A román irodalom 26 élenjáró
tollforgatója működött közre a Ga-
zeta Literară Mihail Sadoveanu 75.
születésnapjának szentelt nyolcol-
dalas ünnepi szám elkészítésében.

A Béke Világánacsának legutóbbi
bécsi ülésén elhatározták, hogy az
alábbi kulturális évtörvéloket aján-
lják megünneplésre 1956-ban: Frank-
lin Benjamin születésének 250. év-
fordulója (január 17), Mozart szü-
letésének 200. évfordulója (január
27), Heine halálának 100. évfordu-
lója (február 17), Curie halálának
50. évfordulója, Ibsen halála 50. év-
fordulója, Rembrandt halálának
350. évfordulója (október 4), Dosz-
tojevszkij halálának 75. évfordulója
(november 11), Kallidasa, az óidők
évszázadban élt nagy indiai költő
ünneplése, Toyo Oda, a híres japán
festő — akit Sesshionak is neveztek
— halála 450. évfordulója.

Le kell-e bontani a pisai ferdetor-
nyot? — erről vitakoznak Olasz-
országban. Boaga professzor tudó-
mányos vizsgálatai szerint a torony
évenként egy millimétert hajlik el
és így szükséges a lebontása. Tu-

dósok és építésszek szerint nincs
akadálya annak, hogy gondos le-
botás után cement alapot, ere-
deti formájában újra felépítsék a
világhírt tornyot.

„Sztaniszlavszkij munkássága az
operában” címmel jelenik meg Kriszt
néves szovjet zenesztéta könyve a
Zenemű Kiadovállalat kiadásában.

A Les nouvelles littéraires párisi
irodalmi hetilap szerint az idei No-
bel-díj odaítélésénél két francia név-
ről beszélnek: André Malraux és
Saint-John Perse (aki nem más,
mint Alexis Léger, a Quai d'Orsay
volt főtákará) nevét emlegetik. A
Svéd Akadémia határoz az irodalmi
Nobel-díj sorsáról. A lap a francia
írókon kívül esélyesként említi az
olasz Alberto Moraviát és Corrado
Alvarót, a spanyol Salvador de Ma-
driagát és Pio Baroját, a német
Gottfried Bennit és a Franciaország-
ban élő Niko Kazancakisz görög
író.

Mint a Daily Worker hírül adja,
Igor Mojszejev együttese, amely
nagy sikerrel szerepelt Párisban,
november 8-án mutatkozott be disz-
előadás keretében az angol közö-
ségnek a londoni Prince's Theatre-
ban. A száz táncosból és 45 tagú
zenekarból álló szovjet együttes fel-
épését rendkívül nagy érdeklődés
előzte meg.

A Bugacsev-módszerrel a felajánlások teljesítéséért

Vállalatunk — a Gépjármű Központ — munkaközössége az eddigi eredményeitől fellelkesülten elhatározta, hogy a II. pártkongresszus melletti köszöntésére az évi tervet november 30-ig teljesíti és ugyancsak november végéig az eddigi vállalatson kívül még 210.000 lej értékű tervben felüli szocialista felhalmozást ad a hazának. Az évi terv befejezése napjáig tehát a tervben felüli megvalósított szocialista felhalmozás összegének 450.000 lejnek kell lennie.

Hogy miként küzdöttünk eddig a vállalatok teljesítéséért, azt az alábbi számadatok tükrözik: 129,12 százalékos teljesítést értünk el, ezzel a hónapnak végéig 189.707 lejt emelkedett a tervben felüli szocialista felhalmozás értéke. Októberi tervfeladatainkat már 140 százalékosan teljesítettük s természetesen, ezzel párhuzamosan növekedett a tervben felüli megvalósított szocialista felhalmozás összege is.

Ha maradéktalanul teljesíteni akarjuk a II. pártkongresszus köszöntésére tett kötelezettségvállalásainkat, akkor eddigi eredményeinkkel nem elégedhetünk meg, hanem még szebb sikereket elértetésre kell törekednünk. Mivel legfőbb tevékenységünk a traktormotorok általános javítása, itt kell még többet tenünk. Ezen a téren pedig Bugacsev szovjet traktoros munkamódszerének — a szakaszokénti javításnak — alkalmazása segít bennünk.

Általában a gépjármű központokban és a GTA-kban kétféle javítási módszer szerint dolgoznak. Az egyik — a régi módszer — a traktoroknak vagy traktormotoroknak univerzális brigádok útján történő javítása, a másik — az új, Bugacsev-féle módszer pedig — a szakaszokénti javítás.

A régi módszernek az újjal szemben több hátránya van. Az ugynevezett univerzális brigád 4–5 emberből áll. Egy ilyen brigád végzi elejétől végig a traktor, vagy traktormotor teljes javítását. Ehhez első sorban az szükséges, hogy a brigád minden tagja tökéletes és sokoldalú szakmáértel rendelkezze, hogy a sokféle műveletet elvégezhesse. Ugyanakkor minden brigád számára biztosítani kell az összes művelethez szükséges különféle szerszám-

kat, gépeket. A közösen végzett javítás csökkenti az egyéni felelősséget. Végül e módszer legnagyobb hátránya, hogy a kislétszámú brigádban a javítás hosszú ideig tart.

Bugacsev módszerével — amely szerint a javítást munkaszakaszokra osztják — mindezt el lehet kerülni. A munkaszakaszok egy, vagy néhány műveletének elvégzési módját bárki könnyen elsajátíthatja, kevesebb szerszámot és szerszámot és nagymértékben meg rövidíti a javítási időt. Közel két éve alkalmazzuk vállalatunkban ezt a módszert és a gyakorlat bebizonyította eredményességét. Az új módszer segítségével havonta háromszor annyi traktormotort javítottunk meg, mint azelőtt, a régi módszer szerint.

Bugacsev 39 szakaszra osztotta a traktor javítását. Nálunk 26 ilyen szakaszt létesítettünk. Azért kevesebb a szakaszok száma, mert mi csak a traktorok motorjainak javítását végezzük. A 26 részleg közül 22-ben történik tulajdonképpen a szakaszokénti javítás, mivel négy részlegben — mint a lakatos és esztétikus, a hegesztő, a festő és a villanyzerelő részlegben — különféle műveleteket végeznek többféle alkatrészen.

Hogyan történik tehát a gyakorlatban a traktormotorok javítása? Amikor a traktormotor megérkezik a vállalatba, egy nemrég felszerelt villanymeghajtású forgódaru segítségével leemelik a tehergépkocsiról. Itt történik az első átvétel, amikor megállapítják a külső hibákat és a motorton elvégzik a külső mosást. Ezután darabokra szedik azt a motort s az alkatrészeket a meleg mosóba kerülnek. A teljesen meg tisztított alkatrészeket azután átvizsgálják, osztályozzák, külön rakják a hibamentes, külön a megjavításra szoruló és külön a helyettesítésre váró alkatrészeket.

A javításra szoruló alkatrészeket a műhelybe kerülnek. Itt folyik tovább a szakaszokénti javítás. Külön szakasz például a hajtókár javítása, másik az olajszűrők, valamint az olaj- és vízzivattyúk. Ugyancsak másik szakaszban történik a hengerfej javítása és így tovább. Miután mindent megjavítottak, a motort javított és újjal helyettesített alkatrészeit a szerelő összeállítja. Az összeállított motort azután a pró-

bapadra kerül. Itt végzik az ugynevezett „hideg” — megterhelés nélküli — és „meleg” — megterheléssel történő — bejáratást. A bejáratás után ellenőrzik a csapágycsúszást és az utolsó igazításokat is elvégzik. Ezután kerül a külső festésre, majd természetesen az átadásra és szállításra.

Mindez így történt nálunk, amikor a Bugacsev-módszert alkalmazzuk. A már említett eredményekkel azonban nem elégedhetünk meg. Eppen ezért, amikor elhatároztuk, hogy új felajánlásokat tesszünk a II. pártkongresszus köszöntésére, újra felvizsgáltuk az üzemszabályok tevékenységét és egész sor műszaki-szervezési intézkedést fogantatásait határoztuk el.

Megállapítottuk, hogy eddig azért nem értettünk el még szebb eredményt a Bugacsev-módszer alkalmazásával, mert — bár szakaszoként történt a javítás — a részlegeket nem helyeztük úgy el, ahogy azt a munkafolyamat irányba megköveteli. Ez sok szállítást igényel és olykor bizony zavart idézhet elő a munkában. Elhatároztuk tehát az üzemszabályok átszervezését s néhány nap múlva, amikor hozzákezdünk a teli javításokhoz, már az új szervezettel műhelyekben dolgozhatunk. Megvitjük a belső szállítást is. A műhelyeket ugyanis keskenyvágyú sánpárral kötik össze, hogy könnyebb és gyorsabb legyen a szállítás. Egy új mosógépet szereltünk fel, amelyet a napokban szintén üzembe helyezünk. Itt történik ezután az alkatrészek meleg, szódás vízzel való mosása. A mosógép mellett rendeztük be a szétszerelő műhelyt és az íródat is, ahol megállapítják a szükséges javításokat és azonnal kiadják a munkát. és anyagigénylő lapokat. A javítóhelyben a szakaszokénti javításra létesített részlegeket is a termelési folyamat irányában helyeztük el.

Mindezzel és más intézkedésekkel, amelyek a Bugacsev-módszer még tökéletesebb alkalmazását segítik elő, határozottan állíthatjuk, hogy maradéktalanul megvalósítjuk a II. pártkongresszus köszöntésére tett kötelezettségvállalásainkat.

Ujj János,
a Gépjármű Központ szerelő-
és javítóműhelyének főmestere

Uj munkasikerek felé

Ismeretes, hogy — szövetkeztünk — az „Oleli” kisipari termelőszövetkezet — dolgozóit előtt fokozott feladatok álltak ebben az évben, hiszen szerszámok és gépek gyártására lértünk át. Ez például a fűrészgépek gyártásánál, különösen a tapasztalatok hiánya miatt, némi zavart okozott a termelésben. Még október elején is úgy látszott, hogy nem teljesítjük évi tervünket. De a szövetkezet dolgozó, a pártalapszervezet politikai-felvilágosító munkája nyomán fokozott munkaelanulástul a így néhány üzemszabály nemcsak teljesítette tervét, hanem jelentős túlteljesítést ért el. Ezek közé tartozik a dugattyúgyártó osztály, amely októberben 37 százalékos túlteljesítést ért el.

Az üzemszabályok munkasikereit nagymértékben hozzájárult a kimagasló egyéni teljesítmények. Gyuricza Ferenc IMSZ-tag, a gépműhely elnökének például októberben 80 százalékos, Janovics József októberben 90 százalékos, a fűrészáldal munkáját. Még szebb eredményt ért el a mennyiségi teljesítésben október folyamán a tolmácsoló osztályon dolgozó Nagy András ifj. munkás. Normálteljesítése 100 százalékos volt. A minőségi munká-

ban kitűntek: Bencsán Lulu a szereldeből, Szabó Mihály az öntődeből és Haas Henrik a tolmácsoló osztályból.

A november 7. köszöntésére szervezett ünnepi műszak napján is szép egyéni teljesítmények születtek. Ezalattommal Domnesou Ilie 507, Szabó Mihály 340, Kiss Mihály 150, Nagy András 147, Gyuricza Ferenc 80, Marin Maria pedig 67 százalékkal teljesített normán felül.

Az ünnep előtti napokban szövetkeztünk több dolgozója elismert érdmet, vagy oklevelet kapott a termelőszövetkezetek tartományi szövetségétől (URCM). Elismert érdmet kaptak: Gyuricza Ferenc, Dom-

nescu Ilie, Kiss Mihály és mások, oklevelet kaptak: Szabó Mihály, Nagy András, Haas Henrik, Marin Maria és még többen.

Az eddigi eredmények arra ösztönzik szövetkeztünk dolgozóit, hogy új munkasikerek elérésére törekedjenek. A II. pártkongresszus melletti köszöntésére a szövetkezet munkaközössége vállalta, hogy 102 százalékosan teljesíti az évi termelési tervét, 1 százalékkal növeli a munka termelékenységét és 30.000 lej értékű megtakarítást eszközöl, a termelvények minőségét pedig 98 százalékra emeli.

Kotányi Lucila,
levelező

Versenyászlót kaptak

Októberben versenyt kezdeményeztek tartományunk rajonjai a tej- és tejtermékek szállításáról a tervnek teljesítéséért. A verseny szép eredményekkel zárult, mert annyi nyersanyagot szolgáltatott az aradi vajgyárnak, hogy a gyár októberi vállalatát túlhaladta.

A versenyben Körösjáron került ki győztesként és így a vándoraszóló is tulajdonába került. Begyűjtési ter-

vüknek 108 százalékosan tették eleget.

A rajon tej- és tejtermékek begyűjtő-feladatok, Milici Vasile alapos terepmunkát végzett. Különösen a juhturó begyűjtésénél ért el kimagasló eredményt. A juhturó egész évi begyűjtési tervét már teljesítették. A siker eléréséhez Inescl Andrei, a rajon technikus is hozzájárult.

Példamutatás

hogy bőséges termést érjünk el, fontos, hogy idejében szántunk-vessünk s ne sajnáljuk a földet a trágyát.

Hogy mennyire fontos ez, ebben az évben Patkó elvtárs főleg az őszi árpa és a kukorica termesztésénél tapasztalta. Az elmúlt év őszén az őszi árpa kétszeri szántásban, idejében vetette el. Tavasszal, amint az idő megengedte, fogasboronával boronált s néhány nap után acotolt, majd vízszintesben aratott. Csépléskor egy hektár területről 3150 kiló őszi árpa-t takarított be.

Hasonlóképpen szép eredményt ért el a kukorica-répánál is, amelyet gondosan előkészített földbe vetett. 1954 őszén mélyen szántott, majd a tél folyamán 50 székér érett istállótrágyát hordott a földre. Tavasszal ismét elvetette a kukorica-répagot, a nyár folyamán pedig négyszer kapálta a növényt. Nem csoda tehát, ha egy hektárról 463 má-

zsa és 90 kiló kukoripát adott át az aradi cukorgyárnak.

Szerintem nagyon fontos az, hogy az ember sokat olvasson, tanuljon. Az egyik szakkönyvben azt olvastam, hogy ha a kukoricit többször kapálom, bővebb termést érhetek el. Ez év tavaszán gondosan előkészített földbe egy hektáron vetettem kukoricát. Amint kikelt, megfogasoltam, majd elvégeztem az első kapálást, amelyet két héttel később követett a második kapálás. Ekkor úgy határoztam, hogy megpróbálom gyakorlatba átültetni a mezőgazdasági szakkönyvből tanultakat és az egy hektár kukorica felett háromszor kapáltam meg. Mondhatom, nem sajnálom azt az időt, amit a kukorica harmadszori kapálására szántam, mert az a fél hektár, amit háromszor kapáltam, körülbelül tíz másszával adott többet, mint az, amit csak kétszer kapáltam. Így, ezzel a tíz másszával többletet mintegy

3.700 kiló szemes kukorica termett egy hektáron. Nem panaszkodhatom a buzatermessem sem. Döröszes környékén ritka volt az a föld, amely hektáronként 1830 kiló búzát termelt. Az én földem ezek közé tartozik. Az elmúlt évben Patkó Imrét vártam öröm érte, mert a Bukarestben megtartott életermékek kongresszusán díszoklevéllel és életermékekkel jutalmazták ki. Patkó Imre elvtársnak ez a megtiszteltetés újabb erőt adott. De nemcsak a föld művelésében jár élen. Ebben az évben öt sertés- és három kecske született és darabonként 180 kilósa hízta fel az állatot. A sertésekért több, mint 10.000 lejt kaptak és elengedték a teljes kukorica és búzabúzáért kiváltást. Így tehát Patkó Imre már 100 százalékosan eleget tett beadási kötelezettségének és az adóját is rendezte.

Igy dolgozik Patkó Imre, a mezőgazdasági társulás elnöke, — kommunista lojalisan végzi munkáját.

Záholy János

Testnevelés és sport

A városközi evezős-szlalom versenyről

Kitűnően sikerült az első országos evezős slalom-verseny, amelyet néhány nap előtt rendeztek Aradon és amelyen az aradi evezősökön kívül Galac, Marosvásárhely, Kolozsvár és Temesvár evezősei vettek részt. Két futamban bonyolították le a versenyt, amelyeken mindvégig izgalmas és látványos küzdelmek voltak.

Az első országos evezős slalom-versenynek inkább propaganda jellege volt, hogy ezt a hivatásban még kevesebb ismeri sportágit megfoghatjuk. Annál megkérdőbízóbb, hogy a meghívott városok közül éppen Bukarest evezősei maradtak távol, ahol a legmagasabb színvonalon áll az evezős-sport. A bukarestiek még megfigyelőt sem küldtek, hogy az esetleges jövőbeni kajak és kenu akadályversenyek rendezésénél az aradi verseny tapasztalatait hasznosítsák.

A kupagyőztes aradi csapat tagjai nagy technikai, mint taktikai tudással kitűntek és megérdemelten nyerték a „November 7” serleget. Kajak egyesben kitűnt az egyéni győztes Kozaneczi Béla, továbbá Aldea Pavel, aki a második futamban került az első közé, ugyancsak Kher Albert, aki az egyes kenuversenyben aratott fényes győzelmet. A kenu kettőben kiemelkedő teljesítményt nyújtott a Roveanu-Zaharia pár, amely a második futamban rutinosabban versenyzett és megelőzve győzött, de kimagasló formát mutatott a Ribarovici-Cenadan kenu kettős is.

Képünkön az aradi Kher Albert látványos evezős versenyében.

Jól szerepeltek a galaci evezősök: Panait Severin, aki a második helyen végzett a kajak egyesben, továbbá Azizoe Valentin, aki a kenu egyesben a második, valamint a Brindas-Leu pár, amely a kenu kettőben a harmadik helyen végzett s ezzel megszerezték Galacnak a második helyet a résztvevő városok sorában. Kiemelkedő teljesítményt nyújtottak a kolozsváriak is, akik az ország legfiatalabb evezős központját képviselték és csapatban a harmadik helyen vettek, megelőzve több versenytársasztalattal rendelkező más városbeli csapatokat. Konyelicska Ottó, Grasi Ioan, Ciobanu Nicolae és Sándor Ernő teljesítményvel voltak kiemelkedők.

Általában dícséretet érdemelnek az összes résztvevők, akik az evezős idény végének ellenére is felkészültek egy elég nehéz és sokak számára eddig ismeretlen versenyre. A technikai készségükkel és számos nehézség elé állították a rendezőket, de lelkesedésük és hozzáértésük biztosította a verseny fennakadás nélküli lebonyolítását. Határozott segítséget nyújtott az aradi evezős bírói testület is. Dícséretet érdemel kezdeményezéséért és a rendezéshez adott támogatásáért az aradi városi Testnevelési és Sportbizottság. A minden tekintetben jóslakított evezős akadályverseny hasznos tapasztalatokat gazdagított az országos evezős-sportjában.

Budacsek János,
sportmester

Fl. Rosie UIA—Locomotiva Marosvásárhely

A két csapat találkozája nagy küzdelmet ígér és az aradi csapat — a mérkőzés fontoságának tudatában — alaposan felkészült az összecsapásra. A hétközi kétkapus edzésen a játékosok a mezőnyben jól támaszkodtak, de a kapualövés ezúttal sem ment kiélgetlenül. A Fl. Rosie „November 7” elleni edzőmérkőzés után nem állították össze a csapatot, hanem csak kereteket léptettek ki, amelyből az összeállítás igen sokféleképpen alakulhat. A várható összeállítás az alábbi:

Kiss (Faur) — Szűcs (Lupes), Dusan (Fazekas), Farmati — Kapás, Mercea (Pecsovszky) — Jurca, Janovits (Birau), Birau (Dudas), Pecsovszky (Mercea), Dumitrescu.

A mérkőzés délután háromnegyed 3 órakor kezdődik, míg előtte 1 órakor az utánpótlás csapatok mérkőznek.

Példamutatás

Vasárnap, november 13.

BUKAREST I. 6: Román népzene. 6.32: Hírek. 7.10: A „Scintila” vezércikke. 7.25: Román könnyűzene. 8.20: Népi hangverseny. 9.30: Millóker operettjeiből. 11: Szovjet népdalok és népi táncok. 11.30: Gyermekszínház. 13: Hírek. 13.20: Ének. 14: Esztendő hangverseny. 15: A szovjet rádió adása. 15.30: Kivánság-hangverseny. 16: A rádió esztendő zenekara. 16.30: Falurádió. 17.15: Új szovjet lemezek. 17.45: Könyvtár. 18: Színházi előadás. 22.15: Sport hírek. 22.40: A legismertebb román népi dallamokból. 23: Hírek. 23.10: Táncczene.

BUKAREST II. 8: Dalok. 8.30: Hírek. 8.40: Szovjet könnyűzene. 9: A nemzeti kisebbségek népzeneiből. 9.30: A Tartós békéért, népi demokráciáért című lap vezércikke. 9.50: Reggeli hangverseny. 10.50: Szimfonikus hangverseny. 13.50: Hírek. 14: Könyvtár. 14.30: A rádió népi zenekara. 15: Hírek. 15.05: Zene. 17: Zene és élet. 18.15: Román szerzők könnyűzeneiből. 18.45: Dalok. 19: A rádió zenei újság 6. száma. 20: Román népi dallamok. 20.30: Rádiomagazin. 21.30: Román operettekből. 22: Hírek, sport. 22.15: Szimfonikus hangverseny. 23.05: A népek zeneiből. 23.45: Táncczene. 0.45: Hírek.

BUDAPEST (KOSSUTH). 9: Hírek. 9.10: Edes anyanyelvünk. 9.15: Egy falu — egy nótá. 9.55: Fotóamatőrök öt perce. 10: Új zenei újság. 11: Vasárnapi levél. 11.10: Kiváncsiak klubja. Rádiójáték. 12: Jó munkáért — szép muzsikát. 12.40:

Humorban pácolva. Szatírák. 13: Hírek. 13.15: A magyar rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 14.20: Chopin: B-moll szonata (zongora). 14.30: Követtes és Népszavonból: Magyarországi—Svédország válogatott labdarúgó mérkőzés. 16.35: Szív küldi. 17.15: Szabadság — szerelem. A rádió irodalmi folyóirata. 18.15: Hírek. 18.25: Kincses kalendárium. 19.25: Táncoljunk! A berlini rádió műsorából. 20.20: Az építő kommunizmus nagy országából. 21: Esti híradó. 21.20: Szines népi muzsika. 21.55: Arcképcsarnok. 22.30: A vasárnapi sportja. 23: Hírek. 23.10: Részletek a Csinnom Palkó és Halva diákjai című daljátékokból. 24: Zenekari hangverseny. 1: Hírek.

BUDAPEST (PETŐFI). 9: Fuvószena. 10: A szálinvárosi népi zenekar játszik. 10.30: Miska bácsi lemezsládája. 11.10: Szív küldi. 12: Zene vasárnap délelőtt. 13.30: A világirodalom humora. 13.55: Salmi Zene: Sámson és Delilla. Opera három felvonással. 16: Hol volt, hol nem volt... Beszélgetés mesekönyv-illusztrátorokkal. 16.20: Műdalok az 1800-as évekből. 17: Mozaikok a Bécsi Opera történetéből. 18: A rádió gyermekszínház műsora. Meséjatek. 18.40: Könyv és szimfonikus zene. 19.55: Gertler Endre hegédül. Diane Andersen zongorázik. 20.30: Szines magyar népi muzsika. 21.20: A Tartós békéért, népi demokráciáért című lap ismertetése. 21.35: Táncczene. 22.30: Népek dalai. 23: Vivaldi és Bach műveiből.

Közlemények

A nyugdíjasok kölcsönös segélyező pénztára felhívja a nyugdíjasokat, hogy november 14-étől kezdve jelentkezzenek az új nyugdíj-igazolványok átvételére. Hozzá magukkal régi igazolványaikat és a személynazonossági iratukat. A jelentkezés sorrendje: November 14-én 1—250-ig, 15-én 251—500-ig, 16-án 501—700-ig, 17-én 701—1000-ig, 18-án 1001—1250-ig, 19-én 1251—1500-ig.

Az állami antituberkuláris (a tartományi néptanács épületével szemben, a Filatelia helyiségében) állandóan vásárol azonnali készpénztetés ellenében bármilyen nyelvű technikai, művészeti, zeneirodalmi, szépirodalmi, tudományos műveket, könyvritkaságokat.

Az összes gyógyszerész, függetlenül attól, hogy mely egészségügyi tevékenységnek, önkéntes céljából kóteleknek jelentkezik az erre a célra alakult bizottság előtt a tartományi egészségügyi osztályon. Körös, Gurahon, Borosjenő és Lipparajonb november 13-án jelentkezzenek, a többiek november 19-én. Felvilágosítással a tartományi egészségügyi osztályon, vagy a Centrolamnál szolgálnak.

Orvosi tanácsadó

A tisztaság megvéd a betegségektől

Az emberek már az ősidőktől felismerik, hogy a ragályos betegségek megelőzése szempontjából fontos tényező a tisztaság és a fertőző betegségek veszedelem sokkal kisebb ott, ahol figyelnek a tisztaságra.

Valóban, számos ragályos betegség esetében: tifusz, vérhas, vagy gyermekparalízis, bélfertőzések, kiütéses tifusz, bőrfertőzések és más betegségek megelőzésében a tisztasági szabályok betartása különösen nagyfontosságú szerepet játszik.

Ismeretes, hogy a betegségeket terjesztő bacillák a beteg testében élnek és szaporodnak. Innen a bacillák a beteg környezetébe kerülnek, vízben, élelmiszerekben, tejben és a kezeken helyezkednek el és így könnyen érthető, hogy az ilyen élelmiszerek fogyasztása, vagy a mosdatlan kézzel való étkezés megbetegedéshez vezethet.

A kezeken, a fehérneműkön, ruhán, a szobák sötét sarjaiban összegyűlt szennyben és porban a bacillák sokáig élnek.

Ezért annyira fontos a tisztaság megőrzése. A fehérneműk, a ruhák, a lakás és az udvar tisztántartása.

A ragályos betegségek közül számos, mint a tifusz, a vérhas és más, a piszkos kezek útján terjed. Ezért nevezük ezeket a betegségeket „a piszkos kéz betegségeinek”. Igen fontos tehát a kezek tisztántartása.

A kezünket mosunk meg, valahányszor bepiszkolódtunk, de különösen mielőtt az asztalhoz ülünk. Ha piszkos kézzel étkezünk, a kezünkön lévő bacillák a szervezetbe jutnak és betegséget okoznak.

A test tisztántartása éppen olyan fontos, mint a kezek mosása.

A bőr feladatahoz tartozik a szervezet védelme, de más szerepet is betölt. A bőrön keresztül az ember ki- és belélegzik, izzad. Ha a bőr tisztá, akkor önmaga megsemmisíti a bacillákat. Ha azonban a bőr piszkos, nemcsak a bacillák fejlődését segíti elő, de nem tudja betölteni azokat a feladatokat, amelyeknek révén a bőrön keresztül az izzadsággal eltávolodnak a különböző mérgező anyagok, amelyek ilyenformán a szervezetben különböző bajokat idézhetnek elő.

Másrészt a bőrön lévő por és piszok eldugaszolja a bőr pórusait, viselkedésüket okozhat, míg a porban található bacillák a szervezetbe behatolva fekélyeket, kiütéseket és más fertőzéseket okozhatnak.

Tiszta, világos, jól szellőztet, portalanított lakásban a bacillák nem tenyésznek. A tisztántartott háztartásokban, ahol rendszeren letörlik a port a burortokról, ahol eltávolítják a szemetet és élelmiszermaradékokat és ládákban, vagy különleges személtartókban helyezik ki, ott nincsenek svábbogarak, egerek, patkányok, vagy más bacillahordozók s így a kórokozók sem tenyésznek.

Nagy figyelmet kell fordítani a víz, a zöldség és gyümölcsfélék fogyasztásakor a tisztaságra. Ezek terjeszthetik a tifuszt, vérhas, gyermekparalízist és más betegségeket.

Ezért kell a vízvezeték karbantartására, a kukák tisztántartására ügyelnünk. Azonnal jelenteni kell az egészségügyi szerveknek a vizellátásban fellépő rendellenességeket.

A gyümölcsöket, főzelékeket és zöldségeket a csap alatt mossuk meg jól, mielőtt elfogyasztanánk. Mosás előtt ezeken sok kórokozót találhatunk. Ha mosatlanul fogyasztjuk el ezeket az élelmiszereket, könnyen megbetegedhetünk. Ha azonban jól megmossuk vízben, a bacillák megsemmisülnek és így elkerüljük a megbetegedést veszélyét.

Nem elegendő azonban, hogy ha csupán lakásunkat és saját magunkat tartjuk tisztán. Ügyelnünk kell a munkahely, az utcák, a villamosok és autbuszok, a nyilvános helyiségek és az előadótermek tisztaságára is.

Ha valamennyi tisztasági szabályt betartjuk és napi életünkben alkalmazzuk, megvédjük egészségünket és támogatjuk az egészségügyi szerveket a betegségek elleni harcban.

—O—

Időjárás

november 13-án, vasárnap: Aránylag enyhe idő, változó felhőzet, helyi gyenge eső. A hőmérséklet napról 12—15, éjszaka 4—8 fok között. Gyenge szél.

A következő két napon: Változóan kedvező idő, helyi esők. A hőmérséklet gyengén süllyedő irányzatú.

A „Vörös Lobogó” szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2-4. sz. Telefon: Szerkesztőség: 30-87, 15-10, 35-69 és 22-26 Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 20-77. Intreprimert: Poligrafică Arad. — Taxa postális plătita în numerar, conf. aprobării Nr. 53—1945.